

ร่างแถลงการณ์พันธมิตรรักษ์แม่น้ำโขง
เขื่อนแม่น้ำโขงปีนภัยข้ามพรมแดนต่อความมั่นคงทางอาหารและประชาชนในภูมิภาค
องค์กรภาคประชาสังคมเรียกร้องนายกฯ ยกเลิกเขื่อนบนแม่น้ำโขงสายหลัก

ในโอกาสการจัดประชุมคณะมนตรีแม่น้ำโขงครั้งที่ 20 ที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย ในวันที่ 26 มิถุนายน พันมิตรรักษ์แม่น้ำโขง (Save the Mekong Coalition) เรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีที่จกัทัมพูชา สปป.ลาว ไทย และเวียดนาม ดำเนินการร่วมกันอย่างเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาภัยคุกคามต่อความมั่นคงด้านอาหารและประชาชนในภูมิภาคนี้ อันเนื่องมาจากโครงการเขื่อนชั้น 11 แห่งในแม่น้ำโขงสายหลักผู้นำระดับภูมิภาคต้องดำเนินการเพื่อยกเลิกโครงการที่ขึ้นชื่อในไชยะบุรีและเขื่อนดอนสะโฮง และประกันว่าการตัดสินใจในอนาคตเกี่ยวกับแม่น้ำที่เป็นสมบัติร่วมกัน จะอยู่บนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นวิทยาศาสตร์ การประเมินผลกระทบข้ามพรมแดน และการเคารพสิทธิของประเทศร่วมสายน้ำและสาธารณชน โดยผ่านกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใสและมีส่วนร่วม

แม่น้ำโขงเป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดของโลก หล่อเลี้ยงประชากรกว่า 60 ล้านคนในบริเวณลุ่มน้ำ ความหลากหลายด้านสัตว์น้ำของแม่น้ำแห่งนี้ มีความพิเศษเป็นรองก็เพียงแม่น้ำอองขความเชื่อมโยงกับลำน้ำสาขาและวัฏจักรน้ำที่หลากหลายนี้ แล้งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยรักษาความหลากหลายด้านนิเวศของแม่น้ำ ช่วยรักษาแหล่งประมงและความสมดุลด้านตะกอน ซึ่งเป็นพื้นฐานการผลิตทรัพยากรที่ยั่งยืนบนพื้นที่น้ำหลากที่อุดมสมบูรณ์ประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการแม่น้ำโขง(MRC) ในปี 2553 ซึ่งถึงภัยคุกคามร้ายแรงด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมอันเนื่องมาจากเขื่อนเหล่านี้ ความยุ่งยากในการลดผลกระทบของเขื่อนที่มีต่อแหล่งประมง และช่องว่างองค์ความรู้ที่สำคัญซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษาเชิงข้อมูล การศึกษาเน้นให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการวางแผนภาคพลังงาน และการใช้ประโยชน์จากทางเลือกด้านพลังงานที่ยั่งยืนเพื่อตอบสนองความต้องการของการพัฒนาในภูมิภาค

MRC และประเทศสมาชิกจะต้องตระหนักอย่างจริงจังถึงความร้ายแรงของสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นกับแม่น้ำโขง และให้รับมือภัยคุกคามอันเนื่องมาจากเขื่อนบนแม่น้ำโขงอย่างเร่งด่วน และแก้ปัญหาจากการที่ MRC ล้มเหลว ไม่สามารถดูแลให้มีการตัดสินใจระดับภูมิภาคเกี่ยวกับโครงการเหล่านี้ จากการประชุมระดับภูมิภาคอย่างต่อเนื่องนับจากปี 2553 เพื่อพิจารณาว่าควรมีการก่อสร้างเขื่อนในแม่น้ำโขงสายหลักเหล่านี้ หรือไม่ ทำให้พบว่ามีคำถามและมีความกังวลเกี่ยวกับกระบวนการธรรมาภิบาลของลำน้ำที่เป็นสมบัติร่วมกันแห่งนี้ รวมทั้งปัญหาการทำให้เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการและความกังวลของประเทศด้านเหนือ และท้ายนี้ แม้ว่ารัฐบาลกัมพูชา ไทย และเวียดนาม จะเรียกร้องให้มีการศึกษาและปรึกษาหารือเพิ่มเติม รวมทั้งข้อเรียกร้องของรัฐบาลกัมพูชาและเวียดนามให้ชะลอการตัดสินใจออกไปอีก 10 ปี แต่การก่อสร้างเขื่อนไชยะบุรีและเขื่อนดอนสะโฮงในสปป.ลาวกำลังเริ่มต้นขึ้นแล้ว การที่MRC

ไม่สามารถประกันให้เกิดความร่วมมือของรัฐบาลทั้ง 4 ประเทศโดยให้เป็นไปตามเงื่อนไขในข้อตกลงแม่น้ำโขง พ.ศ. 2538 เสียจะเร่งให้เกิดวิกฤตร้ายแรงมากยิ่งขึ้น เมื่อเกิดผลกระทบข้ามพรมแดนจากเขื่อนเหล่านี้

ในช่วงหกปีที่ผ่านมา มีการแสดงความเห็นของสาธารณชนอย่างกว้างขวางเพื่อต่อต้านโครงการเขื่อนบนแม่น้ำโขง ทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และระหว่างประเทศ มีการส่งจดหมายร้องเรียนและจดหมายอื่น ๆ ไปยังรัฐบาลในภูมิภาค และ MRC แต่ถึงอย่างนั้น การก่อสร้างโครงการยังคงดำเนินต่อไป

พันธมิตรรักษ์แม่น้ำโขงจะยังคงยืนหยัดต่อต้านการก่อสร้างเขื่อนทั้ง 11 แห่งในแม่น้ำโขงสายหลักสืบเนื่องจากผลกระทบข้ามพรมแดนของโครงการที่ไม่สามารถแก้ไขกลับกลายเป็นได้ ซึ่งจะมีผลร้ายต่อแม่น้ำที่เป็นสัญลักษณ์สำคัญของประชาชนหลายล้านคนในภูมิภาค ซึ่งต้องพึ่งพาการดำรงชีวิตและถือว่าแม่น้ำโขงคือสายเลือดของภูมิภาค

การตัดสินใจอย่างมีข้อมูลเกี่ยวกับโครงการเขื่อนเหล่านี้ไม่อาจเกิดขึ้นได้ จนกว่าจะมีผลโครงการทันที และศึกษาอย่างสมบูรณ์เพื่อประเมินผลกระทบทั้งหมดที่เกิดขึ้นต่อภูมิภาค เมื่อคำนึงถึงความร้ายแรงของภัยคุกคามจากเขื่อนในแม่น้ำโขงเหล่านี้ ผู้นำในภูมิภาคจะต้องแสดงความรับผิดชอบ และตรวจสอบซึ่งกันและกันและกันนี้ เพื่อให้เกิดกระบวนการเจรจาและดำเนินการโดยทันที

ด้วยความเคารพ เราขอเรียกร้องให้ผู้นำในภูมิภาคให้ความสำคัญในการพิจารณาปัญหาเขื่อนในแม่น้ำโขงเป็นอันดับแรก และผลักดันให้มีการถกเถียงประเด็นนี้ อย่างจริงจังในช่วงการประชุมคณะมนตรีในสัปดาห์นี้ เรายังเรียกร้องให้รัฐบาลสปป.ลาวยุติการก่อสร้างโครงการเขื่อนไซยะบุรีและเขื่อนดอนสะโฮงโดยทันที และให้เคารพสิทธิของประเทศร่วมสายน้ำ และประชาชนทุกคนที่ต้องพึ่งพาแม่น้ำแห่งนี้ และทรัพยากรแม่น้ำโขง และสนับสนุนให้มีการปรึกษาหารืออย่างจริงจังซึ่งเป็นที่ปรึกษาที่มีตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ เราต้องทำงานร่วมกันเพื่อรักษาแม่น้ำโขง และไม่มีช่วงเวลาใดที่สำคัญมากกว่านี้แล้ว

รายชื่อผู้เห็นชอบ

Both Ends, The Netherlands
Cambodia Volunteers for Society, Cambodia
Cambodian Rural Development Team, Cambodia
Chiang Kong Conservation Group, Thailand
Community Economic Development, Cambodia
Community Resource Centre, Thailand
Corner House, United Kingdom
Earthrights International, USA
Ecosun Cambodia, Cambodia
Fisheries Action Coalition Team, Cambodia
Focus on the Global South, Thailand
Green ID, Vietnam
International Rivers, USA
Living River Siam, Thailand
Jesuit Service Cambodia, Cambodia
Mangrove Action Project, Thailand
Mekong Monitor Tasmania, Australia
Mekong Watch, Japan
Mlup Prum Viheathor Center, Cambodia
My Village, Cambodia
Network of Thai People in Eight Mekong Provinces, Thailand
NGO Forum on Cambodia, Cambodia
PanNature, Vietnam
Ponlok Khmer, Cambodia
Probe International, Canada
REDD-Monitor

Towards Ecological Recovery and Regional Alliance, Thailand
Vietnam Rivers Network, Vietnam
WARECOD, Vietnam
3S Rivers Protection Network, Cambodia